

De polítics i pecats

No sé si vostès han vist o coneixen aquest film deliciós i profundament polític que es diu *Viva la libertà*, film que, gràcies a l'actuació memorable del gran Toni Servilio (el de *La grande bellezza*, igualment memorable), supera l'aparença de simple comèdia per arribar als nivells més profunds del sentit de la política. O més ben dit, de la relació dels polítics amb el poble, amb la gent, i de les implicacions culturals i ideològiques d'aquesta relació. La història és simple. El líder del "principal partit d'oposició", un partit d'esquerra que té tot l'aire de representar el Partito Democratico, es queda totalment bloquejat en constatar que cau sense remei en les enquestes, i que els dirigents i els militants el culpen del desastre. El líder, doncs, es queda mut davant del públic i de la direcció, i simplement desapareix (se'n va a França, a demanar refugi a un antic amor, però això és una altra història). Gran desconcert: que pot fer el partit sense el seu secretari general?, com explicarà aquesta inexplicable desaparició?, i sobretot, on s'ha amagat el líder, per què ho ha fet, quan tornarà? La solució, totalment rocambolesca, és un germà bessó del polític, un filòsof intermitentment boig, incontrolable, amb aquells gestos d'ironia distant que només sap expressar el gran Toni Servilio. El qual, quan el van a buscar, accepta la proposta de fer-se passar pel germà desaparegut, ocupar el seu lloc, salvar la situació, i fer el paper que li demanen. Però sense guió, i sense compromís de disciplina o de discurs. El resultat és espectacular: a partir de les primeres entrevistes o declaracions públiques, el llenguatge del líder ha perdut tota mostra de precaució, de doble sentit, de dissimulació o de maniobra, és només sentit comú, pures frases de veritats elementals, paraules directes i clares, i l'efecte és fulminant. Els mítings van creixent, la resposta és entusiasta, i el suport públic es reflecteix en uns sondatges que puguen i puguen inesperadament. I què diu el polític (que suposadament és el mateix, però és un altre) que siga tan atractiu i tan nou. En primer lloc, allò que diu, ho diu com si no fóra un polític, no en llengua "polítiquesa" sinó en llengua de filòsof socràtic, de pensador de carrer, de qui prendria la paraula en un

Joan Francesc Mira

café o en una plaça, però amb frases d'amic, conegut o veí, o potser amb frases de predicador de poble, un predicador d'esquerra. Diu la paraula catàstrofe, però sense cridar ni fer mala cara. Diu que el país va malament, que la gent està

trista i té por. Diu que tots en som responsables, i que tots podem canviar. Començar a canviar, però començar de zero: des de la veritat.

I la veritat, estimats, comença per acceptar que hem comès molts errors. Que som culpables. La gent ho escolta, crida i aplaudeix, i l'èxit és apoteòsic. Aquesta, doncs, és part essencial de la qüestió: senyores i senyors, diu el polític-no polític, ho hem fet molt malament, som responsables del desastre. Exactament això que els polítics espanyols, posem per cas (que no tenen bessons irònics per canviar de discurs), ni han fet ni fan ni faran mai. Mentre s'omplen la boca amb llocs comuns sobre la transparència i la lluita contra la corrupció (la dels altres, és clar), emparen els seus propis delinqüents, enfosqueixen l'aire i l'aigua, miren cap a un altre costat, xiulen amb les mans a les butxaques, callen i esperen. No he vist el PP espanyol demanar perdó pels seus pecats abundants i mortals, i menys encara el PP balear o valencià reconèixer els lladronicis i les estafes de tants i tants dels seus representants més coneguts. No he vist aquest nou líder del PSOE (que, de passada, ja ha donat la primera mostra d'ignorància, d'incompetència i de frivolitat fent votar contra Jean Claude Juncker al Parlament europeu) recordar, en tota la campanya de primàries, l'estat d'extensa podridura del seu partit a Andalusia: piràmides i xarxes infinites de polítics i de sindicalistes dedicades a l'espoli metòdic dels diners públics, sense pena, recança ni vergonya. I el nou líder, jove, atractiu, modern, sembla que no hi tenia res a dir, o no ho ha dit. Sobretot, no ho ha dit de manera insistent i directa, contundent i clara, amb veu ben alta. Ni ell ni l'altre, ni els altres d'ací o d'allà, ni d'aquests ni d'aquells. Caldrà un Toni Servilio fent de bessó d'alguns líders vells o nous, proclamant veritats, reconeixent pecats i exigint penitències. No és prou la predicació d'algun jove profeta, amb cara d'innocent sense taca, clamant només contra els pecats dels altres.

“Diu la paraula catàstrofe, però sense cridar ni fer mala cara. Diu que el país va malament, que la gent està trista i té por. Diu que tots en som responsables, i que tots podem canviar. Començar a canviar, però començar de zero: des de la veritat”